

Pedagogisch Beleidsplan

Kinderdagverblijf
UkkieLukkie

Inhoudsopgave

	Blz.
Inleiding	3
1. Doelstelling en visie op kinderopvang	4
1.1 Algemene doelstelling	
1.2 Onze visie op kinderopvang	
2. Visie op kinderen	5
2.1 Visie op kinderen	
2.2 Visie op de ontwikkeling van kinderen	
3. Pedagogisch beleid	
3.1 Emotionele veiligheid	6
3.2 Persoonlijke competenties	8
3.3 Sociale competenties	10
3.4 Normen en waarden	10
3.5 Peuterarrangement	12
3.6 Corrigeren en belonen	13
3.7 Observeren en rapporteren en mentor voor ieder kind	13
3.8 Pedagogisch beleidsmedewerker/coach	14
3.9 Wenbeleid	15
3.10 Twee "vaste gezichten" voor baby's	16
3.11 Overdracht naar basisschool en buitenschoolse opvang	17
3.12 Beroepskracht kind-ratio en drie-uursregeling	18
3.13 Passende beroepskwalificatie en stagiaires	19
3.14 Meldcode huishoudelijk geweld en kindermishandeling	20
3.15 Tot Slot	20

Inleiding

UkkieLukkie is een kleinschalig kinderdagverblijf. Er is één verticale groep met maximaal 12 tot 16 (incidenteel) kinderen van 0 tot 4 jaar met twee of drie pedagogisch medewerkers. Daarnaast bieden wij elke ochtend een peuterarrangement aan voor maximaal 8 peuters van 2,5 jaar tot 4 jaar. UkkieLukkie is opgericht door Erna Makkinga. Na jaren ervaring in de kinderopvang vond zij dat het ook op een andere manier kon. Daarom besloot zij om haar eigen kinderdagverblijf te starten, zo is UkkieLukkie geboren! Ukkie betekent klein, kleine kinderen en kleinschalig en Lukkie komt van het Engelse woord Lucky en betekent gelukkig. Daar draait het bij ons om! Omdat wij heel bewust kleinschalig zijn en blijven kunnen wij een huiselijke sfeer bieden waar ouders en kinderen zich snel thuis zullen voelen. Wij werken met vaste pedagogisch medewerkers op vaste dagen. Mocht er iemand ziek zijn of vrij willen zijn dan vallen wij voor elkaar in. Daarnaast is er nog een vaste invalleidster beschikbaar. Zij is ook aanwezig tijdens onze maandelijkse teamvergaderingen. Op deze manier blijft de invalleidster betrokken bij UkkieLukkie en weet zij wat er speelt.

Kinderdagverblijf UkkieLukkie wil kwalitatief goede opvang bieden. Dit moet leiden tot een plek waar kinderen graag willen verblijven. Met het pedagogisch beleidsplan geven wij aan op welke basis onze dagelijkse werkwijze is gebaseerd. Het pedagogisch beleidsplan is een leidraad voor onze pedagogisch medewerkers en biedt houvast bij hun dagelijkse omgang met de kinderen. Daarnaast geeft het ouders inzicht in onze uitgangspunten en werkwijze. Tot slot biedt het pedagogisch beleidsplan derden, zoals de gemeente en GGD, inzicht in onze pedagogische werkwijze.

In ieder geval laat ons pedagogisch beleidsplan zien waar wij als kleinschalig kinderdagverblijf voor staan als het gaat om de kwaliteit van onze opvang. Het is dan ook de verantwoording van ons werk. Vandaar ook dat in ons beleidsplan de vier competenties uit de wet kinderopvang zijn opgenomen. Dit zijn de emotionele veiligheid, de persoonlijke competentie, de sociale competentie en de overdracht van normen en waarden.

Om de leesbaarheid te bevorderen wordt er gesproken over UkkieLukkie i.p.v. kinderdagverblijf UkkieLukkie en ouders i.p.v. ouder of verzorger en uw kind i.p.v. evt. kinderen.

1. Doelstelling en visie op kinderopvang

1.1 Algemene doelstelling

UkkieLukkie streeft ernaar om kwalitatief goede en verantwoorde kinderopvang te bieden. Wij bieden ouders de mogelijkheid om de zorg voor hun kind tijdelijk aan ons toe te vertrouwen, zodat zij met een gerust hart kunnen gaan werken, een studie volgen of andere activiteiten kunnen doen. De kinderen die bij UkkieLukkie komen moeten een fijne rustige en leerzame tijd hebben zodat er een goede basis wordt gelegd om uit te groeien tot een prettig mens.

UkkieLukkie is een kleinschalig kinderdagverblijf, we streven ernaar dat iedereen: ouders, kinderen en personeel zich thuis voelen.

1.2 Onze visie op kinderopvang

Onze visie op kinderopvang is een bewust kleinschalig kinderdagverblijf met een huiselijke ontspannen sfeer. Doordat we maar één locatie hebben, waarop we een verticale dagopvanggroep en een peuterarrangement aanbieden, onderscheiden wij ons van andere kinderdagverblijven. Onze groep is verticaal, dat betekent dat we met twee of drie pedagogisch medewerkers maximaal 12 tot 16 kinderen per dag opvangen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Op deze manier kunnen broertjes en zusjes bij elkaar in de groep zijn zodat we als het ware een groot gezin vormen. De kinderen hoeven niet te wisselen van groep als ze ouder worden. Ze blijven tot ze naar school gaan in dezelfde groep met dezelfde pedagogisch medewerkers. Dat geeft rust aan de kinderen en zo hoeven ze niet elke keer te wennen aan een nieuwe groep en nieuwe pedagogisch medewerkers. In een verticale groep kunnen de kinderen veel van elkaar leren. Ze leren bijvoorbeeld om rekening te houden met de baby's, maar ze leren ook van elkaar. Door ons kleinschalige karakter voelen ouders en kinderen zich heel snel thuis bij ons. Wij werken met vaste enthousiaste en betrokken pedagogisch medewerkers. Wij begeleiden de kinderen in het opgroeien en wij stimuleren de kinderen in hun ontwikkeling. Veiligheid, geborgenheid en vertrouwen zijn de basisbegrippen waar het de opvang betreft. Wij werken graag samen met de ouders en vinden het belangrijk dat ook zij zich veilig en vertrouwd voelen bij UkkieLukkie. Het kind kan zich bij ons in een kindvriendelijke, huiselijke sfeer ontwikkelen in zijn of haar eigen tempo. Ouders kunnen erop vertrouwen dat wij hun kind op een respectvolle manier zullen benaderen en begeleiden. Waarden als regelmaat, respect, rust, reinheid en ruimte vinden wij erg belangrijk!

Erna (leidinggevende en eigenaresse) werkt zelf drie dagen op de groep omdat juist het werken met de kinderen haar passie is! Zij is pedagogisch medewerker en leidinggevende en weet daarom wat er speelt op de groep. Zij regelt

daarnaast ook de planning en administratie. Op deze manier zijn de lijntjes kort en ontstaat er een laagdrempeligheid in de communicatie over en weer, zowel met de ouders als met de pedagogisch medewerkers.

2. Visie op kinderen

2.1. visie op kinderen

Ieder kind mag zijn wie hij of zij is. Respect hebben voor het kind staat centraal. Er heerst een pedagogisch klimaat waar ruimte voor groepsopvoeding en individuele ontplooiing aanwezig is. Buiten de dagelijkse verzorging biedt de omgeving een stimulans aan kinderen om zich zowel lichamelijk, sociaal-emotioneel, creatief, taalvaardig en verstandelijk te ontwikkelen. Ook biedt het een klimaat waar kinderen zich bewust worden van maatschappelijke gangbare normen en waarden. De kinderen vormen een groep maar we zorgen ervoor dat ieder kind gezien en gehoord wordt door de pedagogisch medewerkers.

2.2 Visie op de ontwikkeling van kinderen.

Kinderen worden geboren met een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen. Elk kind ontwikkelt zich op eigen wijze, in zijn eigen tempo en naar eigen behoeften. Om zich optimaal te ontwikkelen tot een zelfstandig mens is het nodig dat een kind met vertrouwen de wereld tegemoet kan treden. Het kind moet zich veilig voelen om op onderzoek uit te gaan en de kans krijgen dingen uit te proberen. Stimulans en ondersteuning van kinderen onderling en volwassenen zijn hierbij basisvoorwaarden.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten voor de kinderen van belang.

De kinderen:

- Zijn uniek en behoren gerespecteerd te worden.
- Behoren gewaardeerd en gerespecteerd te worden zoals ze zijn.
- Behoren op een positieve manier benaderd te worden waardoor ze eigenwaarde opbouwen.
- Zullen spelenderwijs gestimuleerd en ondersteund worden in hun ontwikkeling, in de breedste zin van het woord.
- Behoren de ruimte te krijgen dingen uit te proberen, fouten te maken en nieuwe oplossingen te zoeken.
- Zullen de mogelijkheid krijgen om zich als individueel mens maar ook als iemand in een groep te ontwikkelen.

3. Pedagogisch beleid

Het pedagogisch beleid is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen die in de wet kinderopvang beschreven zijn door prof. J.M.A.Riksen-Walraven. Deze doelen zijn gericht op het bieden van de volgende aspecten aan het kind:

- Bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige leefomgeving
- Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties
- Bevorderen van de ontwikkeling van de sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemene aanvaarde waarden en normen

3.1 Emotionele veiligheid

De basis van al het handelen van onze pedagogisch medewerkers is het bieden van een gevoel van veiligheid aan een kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de pedagogische medewerker en met de ouders onmisbaar. We doen dit op een sensitieve responsieve manier. Vaste rituelen, ritme en regels (structuur van de dag) zorgen ervoor dat kinderen zich veilig voelen. Vanuit een veilige basis durven en kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de pedagogisch medewerkers, "gezien" worden, een vertrouwde omgeving, goede sfeer en goede inrichting van de groepsruimte en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Kinderen zullen vanuit een veilig gevoel op allerlei ontwikkelingsgebieden zich meer ontwikkelen en de omgeving ontdekken.

In de praktijk betekent dit dat de pedagogisch medewerkers een groot empathisch vermogen moeten hebben. Zij tonen warme belangstelling voor het kind en geven het emotionele steun. Zij benaderen het kind met een open en liefdevolle houding. Zij reageren sensitief, en passend op dat wat een kind nodig heeft. Het kind moet zich tijdens de opvang vrij genoeg voelen om zijn emoties, zoals verdriet, boosheid en blijdschap aan de pedagogisch medewerker te tonen en te delen met de pedagogisch medewerker. Een kind dat verdriet heeft omdat bijvoorbeeld zijn moeder of vader weggaat, mag dat verdriet van ons tonen. Door dit verdriet bespreekbaar te maken en het kind te troosten, leert het kind dat zijn gevoelens worden gerespecteerd. We proberen het gevoel van het kind onder woorden te brengen. (Je vindt het niet leuk hè, dat mama nu weggaat). Het kind moet zichzelf kunnen zijn, maar we leren het kind ook waar de grens is, wat wel en niet kan (je mag boos zijn, maar je mag niet slaan). Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker luistert, begrip toont, maar ook duidelijke grenzen aangeeft in de groep. Een angstig kind zullen wij altijd serieus nemen, aandacht geven en troosten. Angst is een emotie, die in de kinderlijke belevingswereld

levensecht is. Rekening houdend met de leeftijd van het kind bieden wij het kind de kans die angst de baas te worden door daar relativerend en positief op te reageren.

Wij werken met vaste pedagogisch medewerkers op vaste dagen. Zo kunnen wij ervoor zorgen dat er altijd een bekend/vertrouwd gezicht is voor de kinderen. Als er een vaste pedagogisch medewerker ziek is of vrij, dan komt er een andere vaste pedagogisch medewerker of onze invaller. Zij komt 's ochtends als tweede zodat de vaste pedagogisch medewerker van die dag de kinderen kan vertellen wie er komt. Het kind heeft een eigen la in de kast voor zijn of haar eigen spulletjes zoals een knuffel en/of speen. Zolang het kind nog slaapt bij UkkieLukkie proberen wij het zoveel mogelijk in een vast bedje te laten slapen in één van de slaapkamers of eventueel in het wiegje (tot 6 maanden).

Contacten tussen ouders en de pedagogisch medewerkers zijn van groot belang voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer zullen pedagogisch medewerkers in staat zijn om de kinderen tijdens hun verblijf bij UkkieLukkie beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen ouders een beeld van wat hun kind beleefd in hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt.

Tijdens het brengen en het halen hebben pedagogisch medewerkers persoonlijk contact met de ouders, we hechten veel waarde aan een goede overdracht. Pedagogisch medewerkers vertellen hoe de dag is gegaan, bijzonderheden, welke activiteiten hun kind heeft uitgevoerd, positief en zo nodig negatief gedrag. Praktische informatie zoals, de tijden van slapen, eten en drinken worden ook vermeld. Andersom is het voor de pedagogisch medewerkers belangrijk dat ouders bijzonderheden in de thuissituatie (hoe hun kind geslapen heeft, hoe hun kind in zijn vel zit, speelt er thuis iets? e.d.) te vertellen. Op deze manier kunnen pedagogisch medewerkers beter inspelen op de behoeftes van ieder kind. De kinderen zijn de hele dag in een groep kinderen. Dat is natuurlijk drukker dan dat ze thuis gewend zijn. Daarom vinden wij het belangrijk dat er genoeg rustmomenten zijn in een dag. De jongere kinderen slapen naar behoefte. Na de lunch gaan de meeste (oudere) kinderen slapen in een bedje. De oudste kinderen slapen niet meer altijd maar hebben wel de rust nodig. Zij mogen ieder op een eigen dik kleed ergens in de groep op de grond gaan liggen. Ze mogen daar zelf een boekje inkijken of met iets anders spelen. Soms zetten wij een cd op met een verhaaltje of een rustgevend liedje. Zo kunnen de kinderen even "bijtanken".

3.2 persoonlijke competenties

Wij willen kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te hebben. (persoonlijke competenties)

Daarbij hebben wij respect voor de autonomie van het kind. We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf doen. Kinderen vinden het leuk om iets zelf te doen, vooral als wij ze aanmoedigen. Het geeft ze zelfvertrouwen als iets lukt! Elk kind is uniek en waardevol. Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en wij hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten, en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen. Kinderen worden in hun ontwikkeling gestimuleerd, zoals de lichamelijke ontwikkeling (bijv. leren lopen), de verstandelijke ontwikkeling (bijv. leren praten), en de emotionele ontwikkeling (bijv. leren opkomen voor zichzelf).

In de praktijk betekent dit dat we de kinderen zoveel mogelijk zelf laten doen wat ze al zelf kunnen. Dit geldt voor het omgaan met spelmaterialen en knutselmateriaal, bijvoorbeeld zelf bedenken waar je mee gaat spelen en hoe je gaat knutselen. Het omgaan met zichzelf, zelf je jas en schoenen aantrekken, je boterham smeren, je gezicht schoonpoetsen en je billen afvegen, maar ook het omgaan met de anderen, bijvoorbeeld een ruzie eerst zelf proberen op te lossen. We lezen interactief verhaaltjes voor om de taalontwikkeling te stimuleren. Natuurlijk zijn we ook bezig met de zindelijkheidsstraining in samenwerking met de ouders. Als een kind dat nog een luier draagt op het potje of de wc wil dan zullen wij dat stimuleren door middel van een stickerbeloningssysteem. Het kind moet daar wel aan toe zijn, het moet immers wel de aandrang voelen, het kind moet begrijpen dat er een verband bestaat tussen het potje of de wc en de plas. Het kind moet het willen, dus geen dwang dat roept juist verzet op. Het is belangrijk dat ouders hier thuis ook tijd in willen steken en er aandacht voor hebben. De pedagogisch medewerkers kijken naar wat het kind zelf al kan en waar evt. nog hulp geboden moet worden.

Er wordt gezorgd voor spelmaterialen passend bij de ontwikkelingsfase en interesses van de kinderen. De oudere kinderen kunnen in principe het spelmaterialen zelf pakken met uitzondering van kwetsbaar materiaal of materiaal met kleine onderdelen. Eigen initiatief van de kinderen wordt hierin aangemoedigd. De baby's bieden we speelgoed aan dat past bij hun ontwikkeling. Het is belangrijk dat baby's zoveel mogelijk op de grond spelen zodat ze de

ruimte krijgen om hun lichaam te ontdekken. Zo leren ze om zich om te rollen en te gaan kruipen en zitten en zich op te trekken. We wisselen de zit en lig momenten voor de baby's af. In de wipstoel, in de (grond) box of op de grond. Daarbij wordt er gelet op de veiligheid van de baby. De grotere kinderen moeten leren dat er baby's rondkruipen en dat ze daar rekening mee moeten houden tijdens hun spel.

De pedagogisch medewerkers bieden zowel binnen als buiten activiteiten aan om de persoonlijke competenties te ontwikkelen. Wij gaan bijvoorbeeld knutselen, bouwen, zingen, dansen, buiten spelen, boodschappen doen, met de bolderkar naar de kinderboerderij, enz. Wij letten wel op of het past bij de ontwikkelingsfase en interesse van de kinderen.

Zo gaat het bijvoorbeeld bij het knutselen met de kleinere kinderen niet zozeer om het resultaat maar om het ontdekken van de materialen en het plezier. Hoe voelt verf of plaksel aan je handen? Voor de wat grotere kinderen kan het resultaat al wat belangrijker worden. We dagen de kinderen uit om de verftekening nog mooier te maken of om eens te proberen om bv een vierkant te schilderen of een rondje. Van een bijna vier jarige mag je al wat meer verwachten dan van een twee jarige. Maar het plezier staat voorop! Tijdens de momenten dat we allemaal aan tafel zitten oefenen we spelenderwijs bijvoorbeeld de kleuren en we leren bijvoorbeeld tellen door hoeveel washandjes we nodig zijn om onze gezichten schoon te maken.

De oudste kinderen mogen regelmatig mee naar het peuterarrangement. Meer over het peuterarrangement vindt u onder 3.5 op bladzijde 12. De ruimte van het peuterarrangement kan ook gebruikt worden voor andere activiteiten op momenten dat er geen peuterarrangement wordt aangeboden. We gebruiken de extra ruimte bijvoorbeeld om met een paar grotere kinderen een grote treinbaan te maken zonder dat er steeds kleintjes doorheen kruipen en het zo onbedoeld kapot maken. Bij slecht weer maken we ook dankbaar gebruik van deze ruimte om de kinderen in groepjes te laten spelen. Tijdens het peuterarrangement sluiten we de deur, maar op andere momenten kunnen we de ruimte afsluiten met een hekje zodat we wel samen één groep blijven vormen. Door het jaar heen werken we met thema's zoals lente, zomer, herfst, winter, Sinterklaas, kerst, verjaardagen enz. Wij richten hier onze speciale thematafel mee in. Zowel spelletjes, liedjes, knutselen en voorlezen krijgen hierbij de aandacht. De thema's moeten wel passen bij de belevingswereld van onze kinderen. Regelmatig kopen we nieuw speelgoed om de ontwikkeling te stimuleren.

3.3 Sociale competenties

Wij willen kinderen de ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competenties).

De groep heeft een functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Wij zien het kinderdagverblijf als een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen.

Dat gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Wij stellen kinderen in de gelegenheid om de wereld om hen heen te ontdekken. Kinderen leren van en door elkaar, voor nu en later. Het kennismaken met volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor het eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld elkaar te helpen, samen speelgoed op te ruimen, opkomen voor jezelf en ruzies oplossen. Maar ook het vieren van feestelijke gebeurtenissen. Ook samen eten aan tafel, wachten met eten tot iedereen wat heeft speelt hierbij een rol. Omgaan met verdriet van een ander kind en elkaar troosten zijn voorbeelden van sociale competenties. Regelmatig doen we samen een gezelschapspelletje met de oudere kinderen. Zo oefenen we bijvoorbeeld wachten op je beurt of omgaan met verlies. En we leren de kinderen dat het fijn en gezellig is om samen een activiteit te ondernemen waarbij iedereen aan bod komt. We zorgen er voor dat ook de baby's contact houden met de andere kinderen door ze even op schoot te nemen tijdens activiteiten die we doen. We leren de kinderen om begrip op te brengen voor een nieuw kind dat zich nog niet helemaal aan de groepsregels houdt. Ook dit is een sociale competentie waar we belang aan hechten.

3.4 Normen en waarden

Het eigen maken van normen en waarden is onderdeel van de morele ontwikkeling. Binnen en buiten de groep doen zich situaties voor waarvan op dit gebied veel leermomenten zijn. (bijvoorbeeld pijn en verdrietige situaties, ruzie of een maatschappelijke gebeurtenis).

Door de reacties van de pedagogische medewerkers ervaren kinderen wat wel en niet goed is. Het eigen gedrag van de pedagogische medewerkers heeft hierbij dus een belangrijke voorbeeldfunctie. Wij leren de kinderen dat het fijn én belangrijk is dat je aardig en eerlijk bent voor elkaar en dat daar positief op gereageerd wordt. Er wordt met respect en aardigheid over elkaar en anderen gesproken. Er wordt niet gevloekt, geschreeuwd of geslagen. Het is belangrijk om het gedrag van kinderen in hun leeftijdsfase en handelen te zien.

De pedagogisch medewerker houdt toezicht en grijpt in als dat nodig is. Door veel met de kinderen te praten leggen we uit waarom iets niet kan en wat we eventueel wel kunnen doen. Zij kan de kinderen sturen door bijvoorbeeld even met de kinderen mee te spelen om op die manier een positieve wending aan het gebeuren te geven.

Wij bespreken vijandig gedrag zoals slaan, pesten en plagen of niet luisteren. Wij grijpen in als er een kind door een ander wordt geplaagd door met de plager te praten. Anderzijds proberen wij de kinderen die geplaagd worden te leren weerbaarder te worden. Dit doen wij door hen eerst te laten proberen een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan helpen wij hen om daar samen over te praten zodat ze leren beter voor zichzelf te kunnen opkomen.

Tijdens gesprekken aan tafel wordt er actief geprobeerd om te voorkomen dat er vooroordelen ontstaan ten opzichte van kinderen die er anders uitzien. Zo praten wij over het anders zijn van het andere kind. Op die manier ervaren de kinderen dat ieder kind er mag zijn en dat sommige kinderen nu eenmaal wat groter of kleiner, dikker of dunner, donker of blank zijn. Een kind mag vooral zichzelf zijn. Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We helpen ze mondiger te maken op momenten dat dit nodig is. We leren de kinderen om ons op de wang te kussen als ze ons een kusje willen geven als ze naar huis gaan bijvoorbeeld. Kusjes op de mond zijn voor papa en mama of opa en oma. Op het kinderdagverblijf heerst er een andere setting dan thuis. Wij moeten ons realiseren dat we er professioneel naar kijken. We bieden de kinderen genegenheid, maar we moeten voorkomen dat ouders, kinderen of de pedagogisch medewerker zich er ongemakkelijk bij voelen.

Goede omgangsvormen worden al spelenderwijs aangeleerd: "dank je wel" en "alsjeblieft" zeggen vinden wij belangrijk. Voordat we gaan eten zingen we het eet smakelijk liedje zodat we tegelijk beginnen met eten. We wachten allemaal op elkaar tot we klaar zijn met eten. We letten erop dat de kinderen op hun beurt wachten en we praten niet met volle mond.

Als een kind weg gaat leren wij het te zwaaien of "dag" te zeggen. Op onze beurt zegt iedere pedagogisch medewerker de kinderen altijd gedag als ze komen of weg gaan.

3.5 Peuterarrangement

In de ochtend bieden wij van 8.45 uur tot 11.45 een peuterarrangement aan om kinderen vanaf 2,5 jaar voor te bereiden op de basisschool. Dit groepje wordt begeleid door een vaste pedagogisch medewerker.

De kinderen worden hier 1 of 2 ochtenden spelenderwijs aan de hand van thema's gestimuleerd in hun ontwikkeling passend bij de leeftijd. Het is bedoeld voor kinderen die weinig of (nog) geen gebruik maken van de kinderopvang. De 3+ kinderen die bij UkkieLukkie naar de dagopvang gaan mogen ook minimaal 1x per week naar dit peuterarrangement. Als er plaats is mogen de kinderen al vanaf 2,5 jaar mee naar het peuterarrangement. De ouders vullen hiervoor een toestemmingsformulier in. De kinderen gaan om 8.45 uur met een vaste leidster naar de aangrenzende ruimte om deel te nemen aan het peuterarrangement. Dit groepje kan aangevuld worden met kinderen die alleen gebruik maken van het peuterarrangement tot maximaal 8 peuters. Om 11.45 uur worden de kinderen weer opgehaald en gaan de kinderen die de hele dag bij UkkieLukkie blijven weer naar de dagopvang groep om daar verder het dagprogramma te volgen. De kinderen kunnen in de drie uurtjes die ze gebruik maken van het peuterarrangement vriendjes maken en leren om samen te spelen, net als in de dagopvang groep. De aandacht in dit peuterarrangement is gericht op de voorbereiding op de basisschool. Dit betekent dat we de kinderen ontwikkelingsgerichte activiteiten aanbieden, passend bij de leeftijd maar wel op een speelse manier. Het is een klein groepje, zodat er genoeg aandacht is voor ieder kind. We maken een kring en houden een kringgesprek en bekijken op de dagritme kaartjes wat we die ochtend gaan doen. We gaan puzzelen, samen fruit schillen, snijden en opeten, knutselen, voorlezen en spelletjes doen enz. De kinderen mogen vrij spelen in een van de hoeken, bijvoorbeeld de bouwhoek of huishoek. We laten de fantasie van de kinderen de vrije loop. Natuurlijk gaan we ook buiten spelen. We hebben aan de voorkant een speciale buiten ruimte ingericht voor kinderen vanaf 2,5 jaar. Ze kunnen fietsen, en rennen en met ballen spelen zoals bijvoorbeeld voetballen en er is een huisje waarin ze kunnen spelen. Daarnaast is er een grote zandbak met een echte buitenkeuken. We kunnen er ook voor kiezen om aan de achterkant te gaan spelen. Daar is een beschutte tuin met een speeltoestel en een zandbak. We sluiten de ochtend weer af in een kring en daarna worden ze opgehaald of ze gaan terug naar de dagopvang groep.

3.6 Corrigeren en belonen

De kinderen worden binnen UkkieLukkie op een positieve manier benaderd. Doormiddel van positieve aandacht wordt het gewenste gedrag gestimuleerd. Dat betekent dat we regelmatig zeggen dat de kinderen zo fijn aan het spelen zijn of dat ze heel erg goed hun best hebben gedaan, bijvoorbeeld bij het opruimen. (complimentjes geven)

Wanneer een kind zich negatief gedraagt, wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan **waarom** een kind zich negatief gedraagt. (bijvoorbeeld niet lekker in zijn vel zitten, verveling, verandering in de thuissituatie, onzekerheid of ontwikkelingsproblematiek). De pedagogisch medewerkers kunnen op deze manier de oorzaak van het probleem wegnemen of hier rekening mee houden. We proberen er vaak met humor een positieve draai aan te geven, zodat het negatieve gedrag doorbroken wordt. Wanneer een kind negatief gedrag blijft vertonen, zal de pedagogisch medewerker een kind op ooghoogte (gehurkt) op rustige, duidelijke wijze aanspreken en het kind daarbij ook aankijken. Bij herhaling van het negatieve gedrag kan het kind zo nodig voor een korte duur even uit de situatie gehaald worden door het even apart te zetten op een stoeltje dat hiervoor bestemd is of door het kind even naar de gang te brengen. Aan het kind wordt uitgelegd waarom het daar even moet zitten. Daarna vragen we het kind waarom het even apart moest zitten om te checken of het kind heeft begrepen welk gedrag er niet gewenst was en vragen we het kind om sorry te zeggen. Soms kan een kind nog niet verwoorden wat het voelt. Het kan bijvoorbeeld zijn boosheid nog niet reguleren. Wij kunnen hem daar mee helpen door te verwoorden wat het kind voelt, daardoor voelt het kind zich gehoord. Het gedrag van het kind was niet gewenst, maar het kind zelf is prima zoals het is. We maken het weer goed en het kind kan weer lekker gaan spelen. Er wordt zo kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt evt. afgeleid om herhaling van het negatieve gedrag te voorkomen. Wij vinden het belangrijk om ouders terugkoppeling te geven over het gedrag van het kind en er met de ouders over te praten hoe het thuis gaat.

3.7 Observeren en rapporteren en mentor voor ieder kind

Wij volgen het kind in zijn ontwikkeling. Zo kunnen wij aansluiten bij de ontwikkeling van het kind en het stimuleren om de volgende stap te zetten. Wij doen dit door middel van de observatie methode "kijk". Tijdens het intakegesprek met de ouders wordt er een mentor toegewezen aan het kind. Dit wordt schriftelijk vastgelegd in de kind gegevens van het kind. De mentor let

specifiek op de ontwikkeling en het welbevinden van de aan haar toegewezen kinderen en zij houdt de observaties van dit kind bij. Zij is ook degene die actie onderneemt als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind. Zij heeft het kind in de groep en kan het aanspreekpunt voor de ouders zijn. Soms kan het voorkomen dat een kind een andere mentor krijgt toegewezen door bijvoorbeeld verandering van dag of wisseling van pedagogisch medewerker. In dat geval laten wij dit de ouders weten door een mail te sturen met wie de mentor van het kind nu is. Wij zijn een kleinschalig kinderdagverblijf en ouders kennen alle pedagogisch medewerkers en zijn vrij om eventueel een andere pedagogische medewerker aan te spreken. Natuurlijk hebben alle pedagogisch medewerkers oog voor de ontwikkeling van alle kinderen in hun groep en worden de observaties van alle kinderen in het hele team besproken.

Eén keer per jaar nodigen wij alle ouders uit voor een oudergesprek. In dit gesprek zijn de observatielijsten de leidraad van het gesprek. Dit gesprek wordt altijd gehouden met de mentor en een andere pedagogisch medewerker die het kind goed kent. Tijdens de overdracht momenten in de ochtend en middag wordt er al veel aandacht besteed aan hoe het met het kind gaat. Als het nodig is houden we eerder een oudergesprek, dat kan uitgaan van de pedagogisch medewerker, maar ook van de ouders. Elke teamvergadering (minimaal eens in de zes weken) staat de kind bespreking op de agenda. Als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van kinderen dan bespreken die met het hele team. Als het nodig is gaan we eerder in gesprek met de ouders. Voor ondersteuning van ons team hebben wij een pedagoog aan ons kinderdagverblijf verbonden. Zij kan ons ondersteunen in ons werk, onze vragen beantwoorden, adviezen geven en meteen actie ondernemen als dit nodig is. Dit alleen na toestemming van de ouders. Zij kan ook eventueel de ouders begeleiden in de opvoeding en indien nodig doorverwijzen naar andere passende instanties. Indien nodig nemen we contact op met de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau. Na toestemming van ouders kunnen we ook aan haar advies vragen en kan zij eventueel doorverwijzen naar passende instanties.

3.8 Pedagogisch beleidsmedewerker en coach

Om de geboden kwaliteit in de kinderopvang te verhogen wordt per 1 januari 2019 iedere pedagogisch medewerker jaarlijks gecoacht. Er is een minimum gesteld aan het aantal coachingsuren per kinderdagverblijf. Voor UkkieLukkie is dit vanaf 1 januari 2019, 29 uur. De pedagogisch medewerkers zullen tijdens hun werkzaamheden op de groep worden gecoacht door de meewerkend coach. De eigenaresse Erna is gekwalificeerd om het pedagogisch beleid op te stellen en de pedagogisch medewerkers te coachen. Zij is verantwoordelijk voor de

ontwikkeling en de invoering van het pedagogisch beleid en het coachen van de pedagogisch medewerkers.

Zij coacht op de groep maar zal ook jaarlijks coachings gesprekken voeren met de pedagogisch medewerkers. Door het coachen op de groep en de coachings gesprekken weet Erna waar er extra aandacht nodig is voor het hele team. Daarom wordt er twee maal per jaar een teamochtend georganiseerd waarbij het hele team wordt gecoacht door een pedagoog. Samen met het team bekijken we waar we nog graag in gecoacht willen worden. Op die manier wordt ook de meewerkend coach gecoacht.

3.9 Wenbeleid

Voordat het kind de eerste dag bij UkkieLukkie komt houden we een intakegesprek met de ouders van het kind. We bespreken daarin de gang van zaken rondom UkkieLukkie en de bijzonderheden rondom het kind. Deze gegevens komen in een map met kindgegevens zodat ze te lezen zijn door de groepsleiding als het kind komt. De ouders hebben van te voren thuis al een informatie boekje ontvangen. Tijdens het gesprek nemen we dit nog eens door om te kijken of alles duidelijk is. In het informatieboekje is ook het pedagogisch beleidsplan toegevoegd. Tijdens het intake gesprek geven we de ouders foto's van alle pedagogisch medewerkers waarop staat wie wanneer werkt en wie de mentor wordt van hun kind. Er staat ook een foto op van onze vaste invalster. We spreken een dagdeel af waarop het kind komt om te wennen. Dat wordt afgesproken in de week voordat de opvang daadwerkelijk start. In de dagopvang beginnen we met een halve dag zodat het voor het kind nog niet te lang duurt voordat papa of mama weer terug komt. De ouders kunnen alvast wennen aan hoe het is om hun kind naar het kinderdagverblijf te brengen. We spreken af dat de ouders natuurlijk altijd mogen bellen om te vragen hoe het gaat. Vaak sturen wij een Whatsapp met eventueel een foto over hoe het gaat met het kind. We zorgen dat één vaste pedagogisch medewerker (meestal is dit ook de mentor) zich die ochtend (en ook als de opvang daadwerkelijk start) ontfermt over dit kind. Zij is voor dit kind de veilige haven van waaruit hij het kinderdagverblijf kan gaan ontdekken. In het peuterarrangement kan papa of mama de eerste keer even blijven tot 9.00 uur om te kijken hoe het gaat. We stimuleren het kind door samen het speelgoed en de ruimtes te gaan bekijken en door het kind voor te stellen aan de groep. Meestal durven de wat oudere kinderen al snel op onderzoek uit te gaan, maar de pedagogisch medewerker houdt ze wel in de gaten en blijft in de buurt. Als het kind haar nodig heeft, dan is ze vlakbij. Eventueel mogen ze hun knuffel en of speen even bij zich houden, dit geeft een gevoel van veiligheid.

Bij baby's vinden wij het belangrijk dat ze een doekje of knuffel van thuis mee krijgen. Dit ruikt naar mama of papa en kan ze helpen om te wennen aan alle vreemde geluiden en geuren. De baby's hebben vooral rust nodig omdat ze vaak niet gewend zijn aan alle geluiden die een groep kinderen nu eenmaal met zich meebrengt. Daarom observeren we de baby's goed zodat we zien wat de baby nodig heeft en daar spelen we op in. We praten veel tegen de baby's, we benoemen wat we gaan doen, zodat de baby weet wat er gaat gebeuren. We volgen vooral in het begin zoveel mogelijk het ritme van thuis. Als de baby al langere tijd bij ons is gaat de baby, als hij daar aan toe is, steeds meer het ritme van de dag bij UkkieLukkie volgen. We proberen de prikkels zoveel mogelijk te doseren, zodat ze daar rustig aan kunnen wennen. We zorgen dat de baby's op tijd hun rust krijgen door ze in een bedje of de wieg te laten slapen in een slaapkamer. Ook de baby's worden natuurlijk voorgesteld aan de rest van de groep. Na de halve wendag start de opvang echt. Natuurlijk ligt het er helemaal aan hoe het met het kind gaat en gaan we in overleg met de ouders bekijken of de wenperiode goed verloopt of dat we andere maatregelen moeten treffen. We kunnen bijvoorbeeld de eerste weken vragen aan de ouders of er een mogelijkheid is dat ze het kind in het begin iets eerder kunnen halen of iets later kunnen brengen. Dan duurt de dag niet zo lang. Voor de wat oudere kinderen kan het bijvoorbeeld fijn zijn als zij als eerste opgehaald worden voordat de andere kinderen worden gehaald. In ieder geval houden we de nieuwe kinderen extra goed in de gaten de eerste weken om te kijken of ze zich veilig voelen bij ons en is de overdracht met de ouders extra belangrijk!

3.10 Twee vaste gezichten voor baby's

Voor baby's is het belangrijk in verband met de hechting dat er niet teveel verschillende mensen voor hen zorgen. Aan baby's (tot 1 jaar) mogen volgens de wet maximaal twee vaste pedagogisch medewerkers toegewezen worden. Op de dagen dat het kind komt is er altijd één van deze twee pedagogisch medewerkers werkzaam. We kunnen hiervoor zorgen omdat er twee pedagogisch medewerkers zijn die de hele week samen de vijf wekdagen bezetten, of we koppelen de baby aan een vaste pedagogisch medewerker die werkt op de dagen die deze baby komt. Echter er kunnen zich situaties voordoen waarbij we niet aan het "twee vaste gezichten" criterium kunnen voldoen door overmacht. De beide leidsters kunnen ziek zijn of er kunnen zich andere calamiteiten voordoen waarbij we niet aan deze eis kunnen voldoen. Er zijn binnen ons team 5 vaste medewerkers die op vaste dagen werken en die door ons kleinschalige karakter alle kinderen kennen. Als de pedagogische medewerkers die als "vast gezicht" fungeren er door calamiteiten niet kunnen zijn, is er sowieso de andere vaste pedagogisch medewerker die er op die dag ook altijd is. Er wordt op zo'n dag daarnaast altijd

gezorgd voor een bekende pedagogisch medewerker van een andere dag. Op die manier vinden wij dat we toch ons best doen om voor "bekende gezichten" te zorgen als we door calamiteiten op een dag niet aan het "twee vaste gezichten" criterium kunnen voldoen.

3.11 Overdracht naar de basisschool en buitenschoolse opvang

Ons kinderdagverblijf is bewust kleinschalig en is niet verbonden aan een basisschool. Ouders regelen zelf het contact met de basisschool die zij hebben uitgekozen voor hun kind.

Als de kinderen vier jaar worden houden we een eindgesprek met de ouders. Hierin bespreken we nog een keer de eventuele bijzonderheden van het kind. Wij besteden altijd ruimschoots aandacht aan de overdracht tijdens de breng en haal momenten en we houden 1 x per jaar een oudergesprek. Als er zorgen zijn rondom een kind dan hebben we al eerder een gesprek met de ouders of de ouders zijn al doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning. Het eind gesprek zal daarom ook gaan over hoe de ouders de opvang bij UkkieLukkie ervaren hebben en hoe wij hun kind ervaren hebben. We besteden aandacht aan de eventuele aandachtspunten in het belang van het kind voor de juf of meester van de basisschool. We bespreken met de ouders het overdrachtsformulier. Hierop wordt de ontwikkeling van hun kind kort aangegeven en eventueel toegelicht. De ouders krijgen zelf een exemplaar, één voor de basisschool en eventueel één voor de buitenschoolse opvang. Dit formulier nemen zij mee naar de basisschool of wij sturen het op. De ouders vertellen in een gesprek met de school wat ze verder over hun kind kwijt willen. Wij zien dat als een taak van de ouders. Zij kennen hun kind het beste. Op vierjarige leeftijd maakt het kind nieuwe stappen in de ontwikkeling en wordt de kinderdagverblijf periode bij UkkieLukkie afgesloten. In de periode voordat het kind naar de basisschool gaat besteden wij hier uitvoerig aandacht aan, zodat het kind al een beetje weet hoe het er aan toe gaat op de basisschool en naschoolse opvang. De stap naar de basisschool is een grote stap, maar het kind heeft bij UkkieLukkie een goede basis meegekregen om vol vertrouwen de stap naar de basisschool te kunnen maken. Natuurlijk staan wij altijd open voor contact met de basisschool voor eventueel overleg of indien nodig een "warme" overdracht.

3.12 Beroepskracht kind-ratio en de drie-uursregeling

UkkieLukkie bestaat uit één groep van maximaal 16 kinderen van 0 tot 4 jaar.

De kinderen blijven dus tot 4 jaar in dezelfde groep.

Daarnaast is er een peuterarrangement waarin maximaal 8 kinderen van 2 jaar tot 4 jaar worden opgevangen.

Volgens de wet moet de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal gelijktijdige kinderen tenminste voldoen aan de volgende normen:

- In de categorie van 0 tot 1 jaar mag 1 beroepskracht 3 kinderen opvangen van 0 tot 1 jaar.
- In de categorie van 1 tot 2 jaar mag 1 beroepskracht 5 kinderen opvangen van 1 tot 2 jaar.
- In de categorie van 2 tot 3 jaar mag 1 beroepskracht 8 kinderen opvangen van 2 tot 3 jaar.
- In de categorie van 3 tot 4 jaar mag 1 beroepskracht 8 kinderen opvangen van 3 tot 4 jaar.

Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep (verticaal zoals bij UkkieLukkie) wordt het rekenkundig gemiddelde berekend.

Wij maken de planning met behulp van de rekentool op www.1ratio.nl

UkkieLukkie is elke dag geopend van 7.30 uur tot 18.30 uur.

Elke ochtend begint de eerste pedagogisch medewerker om 7.30 uur. Zij vangt de eerste kinderen op totdat de volgende pedagogisch medewerker komt om 8.30 uur. Tussen 13.00 uur en 14.00 uur hebben de pedagogisch medewerkers om de beurt een half uur pauze en zijn zij niet op de groep aanwezig. Om 17.30 uur gaat de eerste pedagogisch medewerker naar huis en is de tweede pedagogisch medewerker alleen totdat alle kinderen zijn opgehaald tot 18.30 uur. Als we in verband met de kind-leidster ratio met drie pedagogisch medewerkers werken dan begint de derde pedagogisch medewerker om 7.45 uur. Zij gaat tussen 13.00 uur en 14.45 uur naar huis of pauze houden. De derde pedagogisch medewerker werkt tot 18.00 uur. **De tijden die wij kunnen afwijken van de beroepskracht kind- ratio zijn tussen 7.30 uur en 8.30 uur en 13.00 uur en 14.00 en tussen 17.30 uur en 18.30 uur. Als we met drie pedagogisch medewerkers werken dan kunnen we afwijken van 7.45 uur tot 8.30 uur en van 13.00 uur tot 14.45 uur en van 18.00 uur tot 18.30 uur.** Wij hebben gekozen voor deze tijdstippen omdat alle kinderen er meestal nog niet voor 8.45 uur of 8.30 uur zijn en er worden al kinderen gehaald tussen 17.30 uur en 18.00 uur. Eventueel kan er een pedagogisch medewerker wat langer blijven. Tussen de middag is het rustig op de groep omdat er kinderen slapen en rusten. Op andere tijden wijken wij **niet** af van de beroepskracht kind-ratio.

Wettelijk mag er drie uur per dag afgeweken worden van de beroepskracht kind-ratio. Minstens de helft van de pedagogisch medewerkers moet aanwezig zijn in deze afwijkende uren. Volgens bovengenoemd schema voldoen wij daaraan.

3.13 Passende beroepskwalificatie en stagiaires

Al ons personeel beschikt over een voor de werkzaamheden passende beroepskwalificatie zoals in de CAO- kinderopvang is opgenomen. Wij werken soms met BOL stagiaires, zij stellen zich in een mail aan alle ouders voor en geven hierin ook aan welke opleiding zij volgen voordat de stageperiode daadwerkelijk begint. Zij worden via het personenregister kinderopvang aan ons kinderdagverblijf gekoppeld zodat wij zeker weten dat zij een geldig VOG hebben voordat zij daadwerkelijk beginnen met de stage. Zij staan **altijd** onder begeleiding van een pedagogisch medewerkster op de groep en mogen ook nooit alleen met een kind of kinderen het kinderdagverblijf verlaten. Er zijn afspraken gemaakt welke taken de stagiaire wel en nog niet mag uitvoeren. Welke taken zij wel of niet mogen uitvoeren en wanneer zij dat wel mogen hangt erg af van de opleiding die de stagiaire volgt en van de stagiaire zelf. De ene stagiaire kan bepaalde taken al wel aan terwijl de andere stagiaire dat nog niet aan kan. Soms hebben we een stagiaire die in 1 jaar de opleiding MBO pedagogisch medewerker niveau 3 gaat doen. Het spreekt vanzelf dat zij eerder taken mag doen dan een MBO stagiaire die de 3-jarige opleiding volgt. Over het algemeen zijn er de volgende afspraken.

- Stagiaires gaan de eerste twee weken observeren wat er zoal op een dag allemaal gebeurt bij UkkieLukkie. Zij krijgen de tijd om te zien hoe de structuur is van de dag en hoe de PM'ers daar invulling aan geven. En ze krijgen de tijd om de kinderen aan haar of hem te laten wennen.
- Stagiaires krijgen de eerste twee weken de tijd om zich in te lezen in onze beleidsplannen en protocollen.
- Stagiaires mogen na twee weken helpen met verzorgingsmomenten zoals luiers verschonen, toiletgebruik eet momenten en activiteiten.
- Na 4 weken mogen stagiaires langzamerhand steeds meer taken zelfstandig uitvoeren maar altijd onder begeleiding van een PM'er.
- Baby's worden de eerste twee maanden die ze bij UkkieLukkie komen door een vaste PM'er verzorgd en nog niet door een stagiaire.
- De overdracht van de kinderen naar ouders en de overdracht van ouders over hun kinderen wordt de eerste 6 maanden niet zelfstandig door stagiaires gedaan.

- Als er volgens de beroepskracht- kindratio minder beroepskrachten mogen worden ingezet dan kan de stagiaire worden ingezet als tweede volwassene.
- Tijdens fase drie van de opleiding **kan** een stagiaire, **indien nodig en indien geschikt**, formatief voor 100% worden ingezet.

De stagiaire wordt begeleid door een vaste pedagogisch medewerker (stagebegeleidster) . Zij plannen één keer per twee weken een vast moment in voor een begeleidingsgesprek. Met de praktijkbegeleider van de school zijn er meestal drie keer per jaar gesprekken.

3.14 Meldcode huishoudelijk geweld en kindermishandeling

Bij een vermoeden van huishoudelijk geweld kindermishandeling of zedendelict jegens een kind door een ouder of collega volgen wij het stappenplan zoals beschreven in de meldcode en handleiding van huiselijk geweld en kindermishandeling van de brancheorganisatie kinderopvang. Eén keer per jaar wordt het protocol Meldcode huishoudelijk geweld en kindermishandeling op de agenda van het teamoverleg gezet om het actueel te houden. Wij hebben Meike van den Brandt aangesteld als aandachtsfunctionaris.

Zij zal zorg dragen voor de te nemen stappen en de pedagogisch medewerkers hierin ondersteunen.

3.15 Tot slot

Het pedagogisch beleidsplan zal regelmatig terugkeren op de agenda van onze teamvergaderingen en als het nodig is aangepast worden. Bij inschrijving wijzen wij de ouders er op dat zij het actuele pedagogisch beleidsplan op de website kunt lezen. Mochten er vragen of opmerkingen zijn naar aanleiding van ons pedagogisch beleidsplan dan horen wij dat graag van u.